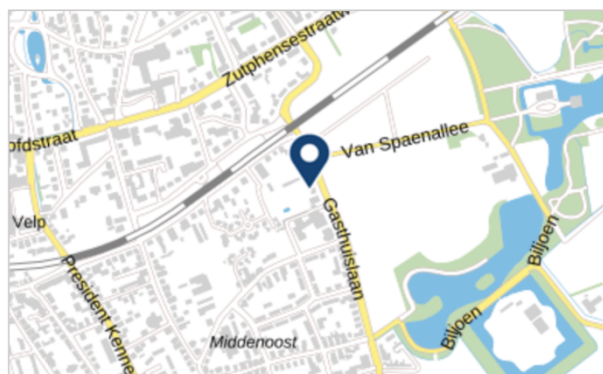

Villa Refugium
Gasthuislaan 8, 6881 JC Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 519339
Complexnummer 519338 - Refugium
Inschrijving register 17 september 2001
Kadaster deel/nr 82964/36
Kadastrale aanduiding Velp Gelderland H 2171

Gasthuislaan 8, 6883 JC te Velp

Villa Refugium

De deels onder kelderde VILLA met TUINHEK heeft een T-vormige plattegrond en heeft twee bouwlagen waarbij het ondiepe achterhuis iets smaller en lager is dan het voorhuis. De plattegrond en opbouw zijn afgeleid van de Gelderse T-boerderij en zijn karakteristiek voor veel 19de eeuwse woonhuizen en villa's in de gemeente Rheden. Het voorhuis heeft een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde kruispannen. Het achterhuis heeft een zeer flauw hellend zadeldak met de nok loodrecht op het voorhuis. In het dak bevinden zich een vijftal schoorstenen waarvan drie gepleisterd. In het voorschild en de zijschilden van het voorhuis bevindt zich telkens een dakkapel met frontonlijst en een stolpraam. Het pand heeft een omlopende gepleisterde plint. Het voorhuis heeft op de verdieping ter hoogte van de lekdorpels van de vensters een gepleisterde omlopende waterlijst. De gevels van het voorhuis worden afgesloten door tandlijst met dropmotief, een fries met metsel mozaïek en overstekende geprofileerde bakgoot. De zijgevels van het achterhuis worden afgesloten door een eenvoudiger eveneens geprofileerde bakgoot. De gevels van de begane grond van de voorgevel en de zijgevels alsmede de gehele achtergevel zijn gepleisterd. De verdieping is in schoon metselwerk uitgevoerd (kruisverband). Alle vensters zijn recht gesloten en worden op de verdieping door een steens strek afgesloten.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVELI is vijf traveeën breed. Op de hoeken bevinden zich gepleisterde lisenen die het effect van negblokken hebben. Onder de lekdorpels is in het pleisterwerk een gelijksoortig motief aangebracht. De begane grond vensters zijn voorzien van in de pleister ingetrokken lijnen die een hanenkam suggereren. De midden travee bevat de van een geblokte omlijsting voorziene ingangspartij. De ingang bevat een fraaie paneeldeur met twee gietijzeren roosters en een schijnnaald in het midden. De deur heeft een bovenlicht met transparant glas-in-lood. Hierboven bevindt zich een, door twee gietijzeren gecanneleerde zuiltjes met natuurstenen basementen gedragen, eenvoudig balkon met een smeedijzeren balustrade. De verdieping heeft dubbele openslaande balkondeuren met een glasvulling en houten onder panelen. De deur is voorzien van een enkelruits bovenlicht en wordt afgesloten door een strek met gepleisterde hoek en sluitstenen. Hierboven bevindt zich een paneeltje met de naam van de villa REFUGIUM. Op de begane grond bevinden zich aan weerszijden van de ingang twee T-schuiframes met van transparant glas-in-lood voorziene bovenlichten. De verdieping heeft ter weerszijden van de balkondeur twee stolpramen met enkelruits bovenlichten. Hierboven bevinden zich een strekken met gepleisterde hoek- en sluitstenen.

De LINKER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft op de begane grond links twee kleine smalle raampjes waarboven zich een klein gietijzeren roosvenster bevindt. Ongeveer in het midden van de gevel bevindt zich een zesruits schuifdeur met houten onder panelen. Boven de deur

bevindt zich een tweeruits bovenlicht. De verdieping heeft links twee zeer kleine raampjes en rechts twee vensters met stolpramen met enkelruits bovenlichten. De gevel van het achterhuis is, op een venster met stolpraam op de verdieping na, blind.

De symmetrisch ingedeelde ACHTERHUIS heeft in de middenas een paneeldeur waarboven zich een luifel bevindt en een tweeruits bovenlicht. Ter weerszijden van de deur bevinden zich achtruits schuiframen. De verdieping bezit drie stolpramen.

De RECHTER ZIJGEVEL bezit als bijzonderheid een de over de volle breedte van de gevel aangebrachte serre met lessenaars dak. De serre heeft een uitgezaagde sierlijst onder de dakrand. De deuren en ramen van de serre hebben een roeden verdeling met glasruiten en houten onder panelen. De serre heeft een vloer die belegd is met zwarte en okerkleurige tegels. De verdieping van het voorhuis heeft geheel links een uitgemetseld schoorsteenkanaal waarnaast zich een blind venster bevindt. Rechts bevinden zich twee vensters met stolpramen en enkelruits bovenlichten. De verdieping van het achterhuis heeft eveneens een venster met stolpraam. Geheel rechts bevindt zich een uitgemetseld schoorsteenkanaal.

Verschillende waardevolle INTERIEUR onderdelen zijn nog bewaard gebleven zoals een fraaie tochtdeur met een vulling van mousselineglas, kathedraalglas en blauw glas. Verder zijn de paneeldeuren alsmede de geprofileerde deuromlijstingen nog aanwezig. Op de begane grond bevinden zich verder nog twee marmeren schoorsteenmantels. Het huidige trappenhuis dateert uit de tijd van de uitbreiding van het huis. De geornamenteerde stucplafonds zijn niet meer aanwezig op de begane grond. Onder een deel van het achterhuis bevindt zich een ruime kelder met tongewelf. De tuin wordt deels omgeven door een ijzeren spijlenHEK.

Waardering: Historische gegroeide VILLA met TUINHEK.

Architectuurhistorische waarden:

- Het pand is van belang omwille van hoogwaardige esthetische kwaliteiten zoals deze ondermeer tot uitdrukking komen in de gaaf bewaarde laat 19de eeuwse hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik. Een bijzonderheid vormt de serre aan de rechter zijgevel met tegelvloer en die over de volle lengte van de gevel is aangebracht.
- Het pand vormt in de huidige vorm een goed voorbeeld van een villa uit het vierde kwart van de negentiende 19de eeuw met een oudere kern.

Stedenbouwkundige waarden:

- Het pand is, samen met het karakteristieke tuinhek, van belang vanwege het voor de Gasthuislaan sterk beeldbepalende karakter en de markante ligging gezien vanaf de naar kasteel Biljoen leidende Van Spaenallee.

Cultuurhistorische waarden:

- De villa is van belang als uitdrukking van een typologische ontwikkeling in de villabouw in Gelderland die gekenmerkt wordt door de toepassing van een T-plattegrond en een opbouw bestaande uit een voor- en een achterhuis.
- Het pand is van historisch belang als laatste woonhuis van de bekende predikant-dichter Bernard ter Haar.

Dit monument maakt onderdeel uit van [complexnummer 519338](#). Hier vindt u meer informatie over het complex en de bijbehorende monumenten.

Oorspronkelijke functies

Hoofdfunctie	Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Ja	Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis (K)	Woonhuis

Refugium (2012).

Foto: Michielverbeek © CC BY-SA 3.0 nl